

PREZES
NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

Warszawa, dnia 30 kwietnia 2018 r.

BO-4660-4/18

**Pan Sławomir Siwy
Przewodniczący Związku Zawodowego Celnicy PL
ul. Otmuchowska 50, 48-300 Nysa**

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie składanych do wojewódzkich sądów administracyjnych skarg na działania administracji skarbowej (KAS), podejmowane w zakresie zmian dotyczących zatrudnienia funkcjonariuszy celnych i związane z wejściem w życie ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1948 ze zm.), uprzejmie informuję, co następuje:

Dotychczasowe orzecznictwo sądów administracyjnych w sprawach ze skarg wnoszonych przez funkcjonariuszy w związku ze stosowaniem w szczególności art. 165 ust. 7 wymienionej wyżej ustawy ilustruje złożoność problemów i daje wyraz wątpliwościom interpretacyjnym powstającym na jej gruncie. Ich efektem jest zróżnicowanie stanowisk przyjmowanych przez sądy orzekające w poszczególnych sprawach. Z tego powodu, z uwagi także na doniosłość i złożoność problematyki, orzecznictwo sądów administracyjnych w tej kategorii spraw jest na bieżąco monitorowane przez Biuro Orzecznictwa NSA, które nie dysponuje jednak instrumentami mogącymi bezpośrednio oddziaływać na wykładnię prawa przyjmowaną przez sądy.

Do Naczelnego Sądu Administracyjnego są wnoszone skargi kasacyjne zarówno funkcjonariuszy celnych na orzeczenia wojewódzkich sądów administracyjnych, w szczególności odrzucające skargi na propozycje warunków zatrudnienia, jak też skargi

kasacyjne organów KAS na wyroki uwzględniające skargi funkcjonariuszy. Orzeczenia sądów pierwszej instancji zapadają przy tym w zróżnicowanym przedmiocie, wnoszone skargi dotyczą bowiem zarówno działań organów, jak i zarzucanej im bezczynności, na co zwraca Pan uwagę w swoim piśmie. Do tej pory na posiedzeniach niejawnych, stosownie do art. 182 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1369 ze zm., dalej P.p.s.a.). rozpoznana została część skarg kasacyjnych na postanowienia o odrzuceniu skarg, zasadniczo na złożone funkcjonariuszom propozycje warunków zatrudnienia. Nie zostały natomiast jeszcze rozpoznane skargi kasacyjne od wyroków, podlegające rozpoznaniu na rozprawie. W przypadku skarg kasacyjnych od postanowień odrzucających skargi w przedmiotowych sprawach, składy orzekające Naczelnego Sądu Administracyjnego istotnie podzielały dotychczas, co do zasady, stanowisko sądów administracyjnych niższej instancji, co skutkowało oddalaniem wniesionych środków odwoławczych na podstawie art. 184 P.p.s.a.

W związku z powyższym, w nawiązaniu do zgłaszanej przez Pana woli omówienia aktualnej linii orzeczniczej NSA uprzejmie wyjaśniam, że Prezes NSA nie ma wpływu na treść rozstrzygnięć podejmowanych przez poszczególne składy orzekające Naczelnego Sądu Administracyjnego w konkretnych sprawach, nie jest też uprawniony do ich recenzowania. Zwierzchni nadzór Prezesa NSA, o jakim mowa w art. 12 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2188. dalej P.u.s.a.), dotyczy działalności administracyjnej sądów administracyjnych, a nie sfery orzeczniczej, w której sędziowie w sprawowaniu swego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji i ustawom (art. 4 P.u.s.a.).

Związek Zawodowy Celnicy RP, na swój wniosek, jest dopuszczany do udziału w zawisłych postępowaniach na prawach uczestnika, w oparciu o art. 33 § 2 P.p.s.a. Ta pozycja procesowa pozwala Związkowi realizować jego cele statutowe i przedstawiać merytoryczne stanowisko w sprawach, korzystać z uprawnień przysługujących stronie, zwalczać argumentację uznawaną za wadliwą. Jednocześnie uprzejmie zwracam uwagę, że w konsekwencji uzyskanej pozycji procesowej w zawisłych postępowaniach, reprezentowany przez Pana Związek stał się ich uczestnikiem na prawach strony, wobec czego podejmowanie osobistych kontaktów w celu omówienia linii orzeczniczej, ze wskazaniem na preferowane rozstrzygnięcia, także z tego powodu nie wydaje się właściwe.

Jak zauważa Pan w swoim piśmie, Prezes NSA może wystąpić o podjęcie przez Naczelny Sąd Administracyjny uchwały wyjaśniającej przepisy prawne, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych (art. 36 § 1 P.u.s.a.). Inicjatywa o wystąpienie z wnioskiem w tym zakresie przysługuje również Prokuratorowi Generalnemu, Prokuratorii Generalnej RP, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Rzecznikowi Praw Dziecka (art. 264 § 2 P.p.s.a.). Na podstawie art. 15 § 1 pkt 2 P.p.s.a. Naczelny Sąd Administracyjny podejmuje uchwały mające na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych. Instytucja uchwał abstrakcyjnych, ze względu na ich wiążący charakter, stanowi odstępstwo od zasady podległości sędziów tylko Konstytucji i ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP) i powinna być traktowana przez organy uprawnione do jej uruchomienia jako instytucja wyjątkowa. W szczególności należy mieć na względzie, że postępowanie przed sądami administracyjnymi jest dwuinstancyjne, wskazywane zaś przez Pana, zróżnicowane stanowiska sądów I instancji, wyrażone zostały w orzeczeniach, do których wniesiono środki zaskarżenia. Mając powyższe na uwadze należy uznać, że na obecnym etapie rozpoznawania spraw dotyczących stosunków służbowych funkcjonariuszy celnych nie zaistniała dotychczas przesłanka uzasadniająca wystąpienie Prezesa NSA z wnioskiem o podjęcie uchwały, o której mowa w art. 15 § 1 pkt 2 P.p.s.a., związana zwłaszcza z rozbieżnością orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Przedwczesne byłoby bowiem aktualnie stwierdzenie, że na tle stosowania przepisów ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej doszło w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego do ukształtowania się rozbieżnych linii orzeczniczych, nadto uwzględniających wszystkie zakresy tej regulacji. Tym niemniej orzecznictwo sądów administracyjnych w tych sprawach jest na bieżąco monitorowane przez Biuro Orzecznictwa NSA, także pod kątem jego jednolitości.

2

z up. Prezesa NSA

Wiceprezes NSA Maria Wiśniewska